

CATALUNYA RELIGIÓ

VERSÍO EN PAPER | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

DIVENDRES 29 DE JUNY DEL 2018 | Número 0

PÀG. 3 | ESCOLA CRISTIANA

“La vostra escola ja m'agrada,
però si s'han de pagar quotes...”

PÀG. 5 | JOSEP LLIGADAS

Les variades perspectives del matrimoni

PÀG. 11 | JOSEP M. CARBONELL

Rovira Belloso, un gran mestratge

PÀG. 13 | JOAN PLANELLAS

Rovira Belloso i la gran qüestió
del Misteri de Déu

PÀG. 15 | PIM QUERALT

Tots hem rebut molt de mossèn Rovira

PÀG. 17 | SALVADOR PIÉ

L'esperit lluminós de Rovira Belloso

PÀG. 19 | JOSEP GIL

A l'Església li calen teòlegs com Rovira

PÀG. 21 | ANTONI COMÍN

Carta d'un fillol al seu padrí, Rovira Belloso

**Dossier especial sobre Josep M. Rovira Belloso:
L'adéu al teòleg de referència | PÀG. 8-22**

PÒRTIC

Les paraules se les emporta el vent, i les paraules digitats també. Per això hem iniciat aquest recull setmanal en paper dels continguts de Catalunya Religió. Un complement al servei digital per fixar i difondre en un altre format tota la vitalitat de l'Església i de les confessions religioses a Catalunya. En el número 0 ho fem amb un homenatge a mossèn Rovira Bellosó, una de les persones que sempre va participar amb entusiasme en aquest projecte.

SUMARI

3 Panoràmica

"La vostra escola ja m'agrada, però si s'han de pagar quotes...", per FECC
Les variades perspectives del matrimoni, per Josep Lligadas

8-24 Actualitat

Dossier especial sobre Josep M. Rovira Bellosó
Mapa de les editorials catalanes fundades per congregacions i ordes religiosos
La violència, component de la condició humana?
Una Exhortació del papa Francesc per regalar i per llegir
Els caputxins expliquen la presència a Arenys amb un documental
Les famílies de l'escola cristiana, implicades a fer créixer l'escola catalana

25 Recull de premsa

Macron - Xammar - Japó - Sagrada Família

26 Agenda

Curs Raimon Panikkar a Montserrat
Jornades Interdiocesanes de Catequesi

27 La setmana a les xarxes

“La vostra escola ja m’agrada, però si s’han de pagar quotes...”

Per Fundació Escola Cristiana de Catalunya
a L'Escola Cristiana

Aquests darrers dies ha aparegut un titular que ha estat insistentment reiterat des del Consorci d'Educació de Barcelona: “La demanda de places a P3 a l'escola pública supera per primera vegada la concertada”. En efecte, l'opció de l'escola pública a la ciutat de Barcelona per al proper curs ha estat triada pel 50,5% de les famílies, mentre que 49,5% ha optat per la concertada. En xifres, això suposa que de les 12.760 sol·licituds, 6.442 han estat per a centres públics i 6.318 per a concertats.

A la ciutat de Barcelona, les Comissions de Garanties continuen sense tenir les dades de la preinscripció. Tot i això, a falta de la confirmació un cop produïdes les matricu-

lacions, sembla confirmar-se una tendència que neix en el moment en què la crisi econòmica es mostra amb el seu vigor més rigorós: des del curs 2011-2012, en la matrícula del P3 ha existit un creixement progressiu de la demanda per als centres públics. I, per a alguns portantveus de l'Administració educativa, aquesta situació és una ‘victòria’. Sembla com si s’hagués aconseguit ‘normalitzar’ la situació... Com si les famílies haguessin entès finalment quina és l'opció correcta.

Des de l'escola cristiana, i també des del sector, haurà de d'efectuar-se un debat objectiu i assossegat sobre les causes d'aquesta situació. S'intueix que els factors seran diversos, però sens dubte el principal el podrem

situar en l'infrafinançament del cost de la plaça escolar, una persistent i discriminatòria situació que sacseja l'escola concertada. Al recent període de preinscripció, quina secretaria de les escoles, quin titular no ha sentit dels pares que cerquen escola allò de "No, si la vostra escola ja m'agrada i hi matricularia el meu fill, la meva filla, però si s'han de pagar quotes, m'estimo més anar a la pública, que és gratuïta..." Però tornem a l'eslògan 'victoriós' que proclama el Consorci, perquè si analitzem les dades en el conjunt de l'etapa obligatòria, potser el lema hauria de ser un altre, diametralment distint.

Si parlem de l'ESO, els resultats de la preinscripció al 1r curs són ben diferents que els anteriorment exposats per a P3.

El curs 2018/2019 han optat per l'escola pública un 37,2% de famílies, mentre que un 62,8 ha optat per la concertada. En xifres, això suposa que de les 14.462 sol·licituds, 5.385 han estat per a centres públics i 9.077 per a concertats. I si observem la tendència dels darrers cursos, observem com l'escola concertada experimenta un increment respecte del curs anterior, situant-se en un percentatge pràcticament constant al llarg dels anys i equivalent el proper curs al de l'inici

del període de la crisi. I a l'educació primària, mancant encara les dades del proper curs, hem de recuperar les existents per al 2017/2018. El percentatge d'alumnes matriculats en aquesta etapa és del 54,9% en centres concertats, mentre que als centres públics és el 43,4% i als privats no concertats representa l'1,7%. En xifres absolutes, els curs 2017/2018 hi ha 35.666 alumnes matriculats en escoles públiques, enfront 45.062 a les escoles concertades i 1.422 a centres privats no concertats.

Finalment, fent una anàlisi global de totes les etapes i sempre en referència a aquest curs 2017/2018, veiem que dels 178.065 alumnes matriculats en els ensenyaments del 2n Cicle de l'Educació Infantil, l'Educació Primària i l'Educació Secundària Obligatòria, 35.666 ho han estat als centres públics, 45.062 als centres concertats i 1.422 als privats no concertats.

A partir d'aquestes dades, neixen algunes reflexions. Podem narrar els resultats de les preinscripcions en termes de victòria o de derrota? Des de l'escola concertada defensem sempre la integració que fa la LEC del Servei d'Educació de Catalunya. Amb els centres concertats i els centres públics

complementant-se, treballem tots plegats en sentit de servei i de país. No volem confrontacions estèrils, però també és de justícia exigir que als òrgans de direcció del Consorci existeixi la representativitat del sector que en realitat li correspon.

Una altra. La conducta administrativa al voltant dels concerts educatius no pot venir dirigida per directrius d'eminent pes polític. Aquesta conducta ha de basar-se en la tutela del dret fonamental dels alumnes a rebre l'ensenyament bàsic obligatori de manera gratuïta, la llibertat de creació de centres docents, la llibertat d'elecció del tipus d'educació que els pares volen per llurs fills i filles i en el servei objectiu a l'interès públic que ha d'inspirar l'actuació de les administracions. Aquí no pot perdre ni guanyar ningú. Es tracta, simplement, de vetllar perquè drets i obligacions de tots els agents siguin complets i garantits. La guanyadora ha de ser, sempre, l'educació entesa com a servei d'interès públic del nostre país. Hauríem de confiar que les immediates actuacions i decisions del Consorci aniran orientades en aquesta direcció.

Fotografia: Enfo sota llicència CC 3.0.

Les variades perspectives del matrimoni

Per Josep Lligadas
a Una font que raja sempre

L'amor del matrimoni no és un amor incondicional i sense contrapartides. No. L'amor del matrimoni està cridat a ser incondicional, sens dubte, però alhora té contrapartides molt potents, "esquers", si em permeteu dir-ho així. I aquestes contrapartides són l'atracció física i sentimental, l'enamorament, el sexe, les mostres d'afecte donades i rebudes, els fills volguts, i aquesta cosa difícil de descriure que podríem anomenar "societat de socors mutus" o "xarxa de suport mutu", que es pot estendre en diversos nivells al conjunt de la família.

I jo crec que aquesta és una de les grans virtuts que té el fet que sigui precisament aquest estil d'amor el que els cristians re-

coneixem com un dels set signes bàsics de la presència de Jesucrist en la comunitat. Jesucrist va predicar l'amor com una entrega incondicional i sense res a canvi, i ell mateix en va ser un model eximi. Però el signe visible de l'amor humà que l'Església té com a sagrament no és aquesta mena d'amor. És un amor molt més ple de respostes a les necessitats humanes, als desigs que els homes i dones sentim quan caminem per la vida. No és només un acte d'entrega a l'altre. És un acte de reconeixement de l'altre i de la importància que ell té per a la meua vida, per potenciar-la i per ajudar-la, i per donar-li una colla de gratificacions que la fan més agradable, més viva i, si voleu, també més passadora. I això en

tots dos sentits: de jo cap a l'altre i de l'altre cap a mi.

L'amor del matrimoni és un amor que toca molt de peus a terra. I per això, inevitablement, està impregnat fins al moll de l'os de la vivència humana en cada moment històric, de les febleses humanes que apareixen quan apareixen, de les infidelitats i frivolitats amb què tots plegats funcionem. A mi sempre m'ha impressionat veure com, gairebé immediatament després que Déu crea l'home i la dona i mostra com a projecte humà la parella monògama i els fills que posin al món, tal com vèiem la setmana passada, ens trobem les històries dels patriarques, la més fascinant de les quals en aquest sentit és la de Jacob, que té 12 fills homes i una filla dona distribuïts així: fills de la seva primera esposa Lia, sis, i una filla; fills de la seva segona esposa Raquel, dos; fills de Zilpà, esclava de Lia, dos; fills de Bilhà, esclava de Raquel, dos (Gènesi capítols 29 i 30, i conclusió a 35,16-26). I a sobre, llegim com Lia està convençuda que Déu li premiarà la seva generositat en cedir la seva esclava Zilpà per facilitar que Jacob pugui tenir més fills. Això expliquen

els relats bíblics, i expliquen que d'aquesta peculiar forma matrimonial en sorgiran les dotze tribus d'Israel, i en cap moment no qüestionen ni poc ni molt que l'origen del poble sigui tan irregular des del punt de vista del projecte de Déu manifestat en la creació.

I si anem molt més ençà, també podem llegir a la Bíblia que, quan Israel ja s'està forjant com a poble, el seu primer gran profeta, Samuel, neix d'una família formada per un home amb dues esposes (1 Samuel capítol 1).

Així anaven les coses. No és que en totes aquestes relacions no hi hagués els elements d'atracció mútua, d'afecte, d'amor, que nosaltres tant valorem. Sí que hi eren. Només cal veure l'amor a primera vista de Jacob respecte a Raquel. Però tot plegat està tan condicionat pels interessos de tot tipus que el matrimoni comportava, que a vegades costa de veure-ho. I tan condicionat, és clar, per l'estructura inequívocament patriarcal d'aquelles societats. En aquest sentit, resulta extraordinàriament il·lustratiu llegir la reacció dels deixebles

quan Jesús els diu que no es pot repudiar la pròpia muller: "Doncs si la situació entre marit i muller és aquesta, més val no casar-se", diuen, segons Mateu 19,10. Jesús, amb la seva presa de posició, vol posar en valor el projecte inicial de Déu: un ésser humà que és des del principi home i dona iguals; una dona que no és creada per estar sotmesa a l'home, sinó per estar al seu mateix nivell, per tal que poder ser amb ell una sola carn.

Sant Pau també anirà per aquí. Sant Pau, d'acord amb la seva cultura, considera que la dona ha d'estar sotmesa al marit, però hi afegeix un element nou: que els marits han d'estimar les seves dones. Ho diu a Efesis 5,21-33. A nosaltres aquest text ens sona molt masculista, i vist des de la nostra perspectiva ho és, però certament que, a l'època, era un pas endavant. I més ho era l'altra afirmació de Pau, una afirmació dita sense baixar a concrecions, però que posa les bases teòriques de la igualtat entre home i dona a partir de la novetat de Jesucrist: "Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona" (Gàlates 3,28). Pau proposa, en definitiva, viure l'ideal original de Gènesi

1,27: l'home, creat d'entrada com a home i dona al mateix nivell.

Jo crec que, al llarg dels segles, ens hem anat acostant a aquest ideal original. Cada cop més, les parelles es busquen i es troben lliurement i sabent-se iguals. I això és un magnífic acostament al projecte de Déu i al projecte de Jesús. Encara que ara pot-

ser ens passem per l'altra banda, considerant que la llibertat vol dir no esforçar-se a consolidar l'amor i el projecte comú, i trencar-lo a la primera dificultat. Això, gosaria dir, és més aviat deshumanitzador i ens condueix per aquest camí de la societat líquida que ens envaeix per tot arreu. Per a un cristià, la consideració del matrimoni com a sacrament hauria de ser tot un

estímul en l'objectiu de la parella estable i permanent, que no només és més humanitzadora, sinó que també és millor signe del projecte d'amor de Déu.

La setmana que ve, tercera i última entrega sobre el tema.

JOSEP LLIGADAS | [LLEGIR AL WEB](#)

Mor Rovira Belloso, el teòleg de referència

Avui som una mica més pobres. Dissabte dia 16 va morir Josep Maria Rovira Belloso, el teòleg de referència a Catalunya. Tenia 92 anys i fins gairebé els 90 va mantenir l'activitat. Ha estat el teòleg del diàleg amb la fe i la cultura. Una reflexió cristiana sobre la societat actual, una reflexió sobre la fe des de les necessitats de les persones

abans que de les normes, i una reflexió sobre l'Església guiada per la renovació del Concili Vaticà II.

El llegat de Rovira Belloso no s'entén només des dels llibres. És molt important la seva empremta com a docent a la Facultat de Teologia de Catalunya i també a través

de centenars de conferències i xerrades acumulades en parròquies, grups i moviments. Això, al costat de la seva sol·licitud pastoral, exercida en diverses parròquies i sobretot amb l'equip sacerdotal del barri del Gornal, amb mossèn Casimir Martí.

Tot i que és menys públic, mossèn Rovira ha estat sobre tot un acompanyant personal. Hi ha una llista de persones que seria infinita. Alguns són els qui van participar en els dos homenatges que se li van fer recentment. El 2017 amb un monogràfic de *Qüestions de Vida Cristiana*. I el 2016 amb el recull de testimonis a Catalunya Religió amb motiu dels seus 90 anys.

Mossèn Rovira que ja sabia que era la misericòrdia molt abans que fos el lema del papa Francesc. El mossèn de parlar pausat i d'ajudar-te a sortir de la teva ignorància a través de preguntes que t'il·luminin. El mossèn que quan has dit una obvietat és contesta "Molt bé!", i sense adonar-te'n t'ajuda a fer una passa més endavant. Només per això ja mereix la Creu de Sant Jordi que li van concedir el 1999.

El teòleg

Josep Maria Rovira Belloso va néixer el 10 de març de 1926 a Barcelona. Després de llicenciar-se en Dret, amb 22 anys va entrar al seminari de Barcelona. Va anar a estudiar a la Universitat Gregoriana de Roma, ciutat on va ser ordenat sacerdot el 1953. El 1956 es va doctorar en teologia. L'etapa romana de formació, uns anys abans de la celebració del Concili Vaticà II, el va fer entrar en contacte amb la teologia europea més avançada del moment, especialment amb els corrents vinculats a la *nouvelle théologie*.

De tornada a Catalunya, a partir del 1964 va ser professor del Seminari de Barcelona. Durant aquells anys va ser un dels docents que va liderar la creació de la nova Facultat de Teologia de Catalunya, nascuda de la unió entre el centre teològic dels jesuïtes a Sant Cugat i el de Barcelona. En aquesta facultat va tenir diversos càrrecs de responsabilitat fins la seva jubilació com a docent el 1996.

Un dels temes fonamentals en l'àmbit acadèmic és el de la teologia fonamental, d'on surten dos dels seus primers llibres de referència: *Revelación de Dios, salva-*

- ▶ "Hi ha una llista de temes que bé demanarien un Concili Vaticà III" va dir el teòleg Josep Maria Rovira Belloso en una conferència dins del cicle de la Fundació Joan Maragall sobre els 50 anys del Concili Vaticà II a l'Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna. Recupereu-ne aquí un fragment.

ción del hombre (1975) i *Trento, una interpretación teológica* (1979). Més endavant, aprofundeix en els temes vinculats a la revelació amb títols com *Tratado de Dios. Uno y Trino* (1993) i *Misteri de Déu* (1994).

A la parròquia

El seu retorn a Barcelona el 1964 també coincideix amb l'inici de l'activitat pastoral com a rector de la parròquia de Sant Francesc de Sales, al barri de l'Eixample.

Però després s'implica com a membre de l'equip pastoral de la parròquia de Santa Maria del Gornal en un dels barris populars de l'Hospitalet de Llobregat. Una dedicació a peu de carrer que manté durant vint anys i que compagina amb la tasca docent i teològica. La seva darrera etapa activa en una responsabilitat pastoral va ser com a rector de la parròquia de la Mare Déu dels Àngels i, fins fa ben poc, col·laborant a la parròquia de Sant Ramon de Penyafort al centre de Barcelona.

Aquesta doble dedicació acadèmica i pastoral li facilita la reflexió sobre un dels temes pels quals serà més conegut: el seu diagnòstic sobre la fe en el món contemporani. D'una banda, entén que el Concili Vaticà II marca una fita que fa impossible que l'Església faci marxa enrere. D'altra banda, creu que el cristianisme ha de ser una proposta amable però sense complexos i que no pot renunciar a la seva identitat. Aquest pensament es concreta en títols com *La impossible restauració* (1975),

publicat conjuntament amb Jordi Piquer, Salvador Pié i Pere Tena, i sobretot amb dos volums que són els títols que tenen més incidència en el món cultural: *Fe i cultura al nostre temps* (1987) i *Societat i Regne de Déu* (1991).

Apropar Déu

Rovira té com a preocupació que la teologia pugui ser compressible en el món contemporani. És un dels primers patrons de la Fundació Joan Maragall i com a teòleg té una presència habitual en els mitjans de comunicació. Durant els anys 90 també s'implica en el projecte de renovació pastoral i d'una Església al servei a la societat que significa el Concili Provincial Tarraconense, una mostra de la recepció del Vaticà II a Catalunya. A més de ser un participants destacats en les sessions, després en fa una lectura teològica en el llibre *Del Vaticà II al Concili Provincial Tarraconense* (1998).

Els darrers anys són una síntesi de la seva vida que es podrien resumir amb la princi-

pal preocupació de la seva producció: com acostar Déu als homes. El 2005 ja havia publicat *Qui és Jesús de Natzaret*, que volia anar més enllà de la visió històrica del personatge i oferir un camí cap al Misteri. I els dos darrers llibres són també una proposta per fer més proper Déu al món contemporani: *Déu fa créixer les persones* (2012) i *Déu és feliç donant-se* (2015).

Amb la mateixa preocupació, el 2009 va ser un dels principals entusiastes de l'inici de Catalunya Religió, i va acceptar col·laborar-hi només amb una condició: que volia parlar de la fe i de l'Evangelí.

Gràcies a aquesta proposta aquest portal ha tingut l'honor de comptar amb els articles de mossèn Rovira al blog [Contemplació de l'Evangelí](#), i el 2014, amb motiu del cinquè aniversari de Catalunya Religió va publicar *L'Evangelí il·lumina el Credo*.

Rovira Belloso, un gran mestratge

Per Josep M. Carbonell

President de la Fundació Joan Maragall i degà de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna

Diumenge a la tarda vaig ser a la Parròquia de Sant Raimon de Penyafort per acomiadar-me de mossèn Rovira. He agraït molt no haver d'anar a un tanatori i, així, retrobar-me amb ell en la que va ser la seva última parròquia. Com m'agradaria altres comitats poguessin fer-se d'aquesta manera!

Allà m'han vingut molts records del seu mestratge. El primer, l'any 1975, en una trobada del MUEC, amb aquella magnífica conferència que ens va donar a un grup d'estudiants i consiliaris sobre el significat del compromís evangelitzador dels moviments d'Acció Catòlica. Recordo els "tres nivells d'evangelització": fer que les coses siguin allò que han de ser, lluitar per la justícia, i l'anunci explícit de la Bona Nova de l'Evangelí. Aquella conferència va ser clau

per evitar que els moviments no fossin només espais de formació prepolítica i que incorporessin en la seva identitat la dimensió evangelitzadora i eclesial.

Després vaig tenir el privilegi de compartir amb ell el patronat de la Fundació Joan Maragall durant més de vint anys. Quinzenalment ens trobàvem per seguir de prop la vida cultural del país i per treballar en la relació fe i cultura que forma part de la missió de la Fundació. Sí, per mi va ser un gran privilegi!

Acompanyant persones

Vaig poder conèixer a un home molt senzill, que els caps de setmana anava a la parròquia del Gornal a L'Hospitalet amb la gent pobre del cinturó roig, amb una intel·ligència

serena i ordenada que partia d'una capacitat d'escolta poc habitual en els grans personatges, a una persona bona i molt respectuosa amb les vides i opcions dels altres, a un filòsof i teòleg de la vida i de la cultura que feia teologia llegint la realitat i la condició dels homes i dones d'ara i avui, i a un mestre en els camins sempre insondables de l'Esperit on va acompanyar moltíssimes persones.

El meu últimencontre amb mossèn Rovira va ser fa un any quan amb l'Antoni Matabosch i en Pere Lluís Font li portàrem un exemplar de la revista *Qüestions de Vida Cristiana* dedicat a ell amb motiu dels seu noranta aniversari. Fou un encontre breu però intens, emocionant. Mantenia la seva lucidesa de sempre.

El llegat de Josep Maria Rovira Belloso és immens. Durant aquestes setmanes es parlarà molt de la seva obra teològica i els aconsello la revista publicada per la Fundació Joan Maragall i l'Abadia de Montserrat. Crec poder dir que en mossèn Rovira i Belloso ha estat el més gran teòleg català del segle xx i un dels grans personatges de l'Església catalana. Però més enllà del seu llegat teològic quedarà la petjada pastoral i espiritual de les persones que ens sentim hereves del seu mestratge, de la seva concepció de la missió de l'Església assentada en el Concili Vaticà II, del seu testimoniatge humà i de la bondat que ens ha ofert durant tants i tants anys. Probablement és el record que més perviurà.

JOSEP M. CARBONELL | [LLEGIR AL WEB](#)

Fotografia: Eugenio Trias i Rovira Belloso | Fundació Joan Maragall.

Rovira Belloso i la gran qüestió del Misteri de Déu

Per Joan Planellas
Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya

Dir adéu a un gran mestre sempre deixa aclaparat i, amb aquell nus que et queda a la gorja, hom no acaba de trobar les paraules adients. És el que m'ha passat en conèixer la notícia del traspàs del doctor Josep M. Rovira Belloso (1926-2018), un dels teòlegs fundadors de la Facultat de Teologia de Catalunya (1968), i considerat també el mestre de teologia del nostre país més important dels últims decennis.

En la docència portada a terme al llarg de molts anys i en els seus mateixos escrits, el doctor Rovira sempre es va reflectir com un home d'una atenta sensibilitat sapiencial a l'hora d'acarar la gran qüestió del Misteri de Déu, que va proposar en tot moment amb un diàleg exquisit amb la cultura del nostre temps.

En la seva extraordinària *Introducció a la teologia*, escrita poc abans de la jubilació com a professor, afirmava que tota la seva trajectòria havia consistit en la tasca de pensar, ensenyar i escriure teologia: una tasca deia ell massa complexa davant la brevetat de la vida.

El seu principal cercle d'interès teològic havia estat el problema fonamental de la relació de l'home amb Déu. D'aquí que va treballar amb tot el seu rigor una teologia sistemàtica que anava des de la revelació del Déu de la Bíblia i la fe que suscita, a l'anàlisi de la teologia com a ciència, tot passant pel coneixement de les fonts del saber teològic i del seu llenguatge, així com la mateixa consideració de la teologia com a factor de la inculturació de la fe.

En diàleg permanent

El filòsof Eugenio Trías va afirmar ja fa uns anys que l'obra del doctor Rovira "constituïa una aportació cultural de primer ordre", per trobar-se tota ella "en diàleg permanent amb els corrents de pensament, tradicionals i actuals, en els quals i des dels quals cal repensar-se la teologia". De fet, Rovira Belloso subratllava constantment en els seus escrits la presència humana, cultural, social i eclesial de la teologia. Aquesta orientació pot veure's de forma rellevant i d'una manera especial en les seves obres de diàleg amb la cultura i el món d'avui.

En la *Miscel·lània* d'homenatge al doctor Rovira que la Facultat de Teologia de Catalunya li va dedicar fa divuit anys (2000), s'afirmava que la tasca d'un professor universitari cristià es desenvolupa en quatre dimensions: la recerca científica dels continguts de la fe, la docència acadèmica, la participació en la gestió universitària i el compromís intel·lectual de cara a la trans-

formació de la societat en comunitat. Es tracta d'unes condicions aplicables perfectament al doctor Josep M. Rovira.

El veritable mestre fa "escola" no tan sols quan transmet coneixements i continguts acadèmics, sinó quan des de l'acolliment de les persones i des de la creació d'un clima favorable a les relacions i al diàleg, va gestant la "comunitat teològica".

Al professor Rovira sempre li havia agradat escoltar. Per a exercir adequadament aquesta tasca, com ell sempre va saber fer, cal tenir el suficient silenci interior per a escoltar tot allò que ve de la gent i, a través d'aquesta escolta, saber intuir tot el que ve de Déu mateix.

Ajudar a rebre l'Amor veritable

De fet, en l'obra del doctor Josep M. Rovira Belloso hi trobem els elements nuclears d'un veritable "mestre de teologia": humilitat intel·lectual; fidelitat a les fonts de la teologia i respecte a les mediacions

antropològiques; el diàleg fe-cultura des d'una actitud oberta, crítica i activa; el diàleg fe-persona concreta, com a finalitat essencial de la teologia segons l'Evangelí; la interrelació profunda entre teologia i pastoral, enteses com a "saviesa" de cara a la mateixa comprensió de la vida.

I és que l'ingent treball teològic del doctor Rovira i com ell mateix afirmava tan sols tenia aquesta pretensió: "ajudar a entendre, però sobretot ajudar a rebre, en la fe, l'Amor veritable". En aquest sentit, escrivia en una de les seves darreres obres sobre el *Misteri de Déu* (2008): "Que els punts [del meu estudi] arribin a volar, en esperit i en veritat, com a lloança i acció de gràcies a Déu i moguin el lector a aquesta actitud. Perquè, al cap i a la fi, estimar Déu, servir i perdonar el proïsme, com a entramat per a ser realment feliços, és la finalitat que segons el disseny del Senyor ens toca com a éssers humans."

Tots hem rebut molt de mossèn Rovira

Per Pim Queralt
Membre del Pradó

El seu caminar i posat d'ancià que ja tenia quan no ho era pas, el seu parlar com un infant innocent o entremaliat que va mantenir fins a la seva vellesa... Són records que ens venen al cap de mossèn Rovira des de que ens vam assabentar que ens ha deixat. Però per sobre de tot, ens neix un gran agraïment per tot el que tots hem rebut d'ell. "Tots" vol dir realment "tots": gent d'àmbits eclesials molt diversos, comunitats parroquials o religioses, moviments...

Els que vàrem créixer en els moviments d'Acció Catòlica podem dir que mai vàrem tenir un "no" per part seva quan li demanaven un cop de mà. Sempre disponible per cooperar en la formació dels laics, en l'acompanyament dels consiliaris, de grups grans o grups petits, grups d'estudiants o professionals, grups de joves i militants obrers... Tots hem rebut molt d'ell amb una gratuïtat

total. Creia profundament en la vocació laïcal i, per tant, veia la importància de ajudar a donar una formació sòlida, ho veia com la millor garantia per fer néixer un laïcal fidel a l'evangeli de Jesucrist i a la seva església.

Però també disponible en l'àmbit personal: un acompanyament, un guiatge de recerca creient, un formació teològica personalitzada... Ben segur que hi ha hagut mil variants possibles i, sembla impossible que algú tant gelós del seu temps -perquè sabia que la seva vocació era l'estudi i que Déu li demanava aquesta dedicació per sobre de tot-, tingués espais per aquest servei tant discret però tant preuat.

Humilitat i discreció

I en aquest àmbit, es fa difícil dir coses de mossèn Josep Maria Rovira Belloso com a pastor de gent i generacions i situacions

molts diverses...; es fa difícil per no violen-
tar la discreció amb la que ell va acompa-
nyar-nos a molts. I així l'hem escoltat amb
admiració, l'hem llegit amb atenció... però
també l'hem vist pregant amb humilitat
i amb el convenciment que és la primera i
més important tasca a accomplir cada dia...
Amb paraules seves després d'un d'aquest
moments: "Això és millor que els molts con-
sells que et podria donar".

En aquest àmbit proper que sempre feia que
et sentissis estimat com un amic molt amic
d'ell. Som molts, gent de tota mena, que no

li farem mai cap homenatge públic però que
guardem la seva petjada com un regal en les
nostres vides.

La seva saviesa i el seu mestratge brollaven
de la seva profunda fe; i ens n'ha donat tes-
timoni fins el final: "als meus anys només
puc que donar gràcies a Déu de tot el que
he viscut; també dels petits sofriments que
completen la creu de Crist i que són no-res
comparats amb la glòria futura que viu-
rem..." Què així sigui!

PIM QUERALT | [LLEGIR AL WEB](#)

L'esperit lluminós de Rovira Belloso

Per Salvador Pié

Teòleg, rector de la Basílica de Santa Maria del Mar
i president de la Fundació Blanquerna

Què es pot dir sobre mossèn Rovira ara que ens ha deixat? No és fàcil per l'emoció, però heus ací alguns apunts balbucejant...

Una teologia sapiencial i espiritual, arrelada i lluminosa: així es podria descriure el preciós testimoni del nostre estimat Josep Maria Rovira Belloso com a teòleg. Sapiencial i espiritual: Rovira sempre ajudava a meditar, a raonar sí, però amb un raonament cordial que portava a pregar i testimoniar! Arrelada i lluminosa: Rovira sempre tenia present el lloc concret on pot il·luminar la fe (món cultural, social, polític, intel·lectual, popular, teològic...).

La presència de mossèn Rovira era sempre una presència amable, acollidora, ecumènica...; sempre valorant allò de bo de cada persona, que per ell es podia convertir en

camí estimulants; era un gran i savi conseller d'imatge senzilla i entranyable; gran creient, particularment aimant de la litúrgia viscuda.

En el món teològic-acadèmic Rovira era considerat un "professor" d'una significativa competència gràcies a la seva formació a la Gregoriana de Roma amb el pare Alfaro, el seu director de tesi. Competència teològica plena d'una sensibilitat fora del comú en la qual la seva notable afeció a la música n'era un preciós rerefons, així com la seva eclesialitat incansable amb el seu ésser prevere ple de sentit diocesà i conciliar. A la nostra Facultat de Teologia ha estat senyera en la teologia i en l'esperit conciliar que mai oblidarem!

La seva teologia tenia en compte les diverses condicions de la vida eclesial: els laics,

tant en la seva etapa de consiliari dels graduats d'Acció Catòlica, com a la Fundació Joan Maragall, amb tantíssimes conferències i xerrades teològiques, catequètiques... i els diversos treballs parroquials; a la vida religiosa, especialment a tantes congregacions religioses amb recessos, exercicis... i, finalment, a preveres, com a conseller incansable de tants capellans, unit a la xarxa presbiteral de la significa-

tiva Unió Sacerdotal, fundada pel doctor Bonet, amb una relació privilegiada amb capellans tan grans com joves...

Gràcies, gràcies, gràcies, mossèn Rovira, us recordarem i us enyorarem, tot intentant, però, continuar la nostra humil tasca avui amb el vostre esperit sempre lluminós!

SALVADOR PIÉ | [LLEGIR AL WEB](#)

Rovira Belloso amb el sindicalista López Raimundo i el teòleg Antoni Matabosch.
Fotografia: Fundació Joan Maragall.

A l'Església li calen teòlegs com Rovira

Per Josep Gil i Ribas
Teòleg i prevere de Tarragona

Mossèn Josep M. Rovira Belloso, prevere de l'Església de Barcelona i teòleg, va morir el 16 de juny, als 92 anys d'edat. Tothom reconeixia i reconeix la el seu mestratge en el camp de la teologia. Va saber transitar amb competència, coratge i bon humor els camins de la Modernitat, un bon humor que, en el meu cas (jo em dedicava a investigar i a explicar el més enllà de la mort), li feia dir: sembla que hi hagués estat!

Formava part del grup de teòlegs nostrats, que reberen i transmeteren fidelment l'esperit i la lletra del Concili II del Vaticà, entre els quals hi havia, ja traspassats, el bisbe Tena, mossèn Bellavista i el pare Evangelista Vilanova (entre altres), i encara hi ha, a casa nostra, també entre altres, mossèn Perarnau (amb qui comparteixo edat i amistat), mossèn Matabosch i, més jove,

mossèn Salvador Pié. De mossèn Rovira Belloso, entre moltes altres coses, recordarem el seu somriure, mig seriós i mig mofeta, i la seva particularíssima manera de dir "Bueno...". El camp concret del seu treball com a teòleg fou principalment el Misteri de Déu. En les nostres converses jo acostumava a recordar la dita que "els benaurats veuen el que nosaltres creiem". Penso que la meua pobre fe i la dels meus germans i germanes quedarà més lluminosa ara que els ulls closos de mossèn Rovira sentiran tot el pes de la llum de Déu.

Un estímul

La persona i el treball de mossèn Rovira Belloso seran per a molts de nosaltres, que l'hem conegut i hem fruit de la seva docència i de la seva amistat, un estímul a continuar caminant pel camí de la fe (ell que

ja ho fa pel camí de la vida), amb coratge, tot anunciant la bona nova de l'Evangelí. A l'Església, li calen teòlegs com ell, que no coneixia fronteres entre creença i increença i que va saber establir un diàleg fecund entre ambdós mons.

La fe sempre serà una mena salt al buit, però el creient ha de poder saber que aquest salt no significa una mena de suïcidi de la raó, sinó un dels seus més alts enriquiments. Al teòleg se li pot i se li ha de demanar que,

sense abandonar l'àmbit dels petits i dels humils, a qui Déu es complau revelar-se, ajudi profèticament una Església oberta al món i al servei del món. A l'Església, li cal el ministeri sagrat dels pastors, però també li cal el ministeri no menys sagrat dels teòlegs.

Mossèn Josep Maria, que al cel siguis, i a reveure!

JOSEP GIL I RIBAS | [LLEGIR AL WEB](#)

Carta d'un fillol al seu padrí, Rovira Belloso

Per Antoni Comín
Conseller i diputat al Parlament de Catalunya

Publiquem una de les cartes que va ser enviada des de Brusel·les per ser llegida durant el funeral de mossèn Josep Maria Rovira Belloso. És la carta del seu fillol, el conseller Antoni Comín, qui ja el va conèixer molt estretament per l'amistat de mossèn Rovira amb la seva família.

Carta d'un fillol al seu padrí

Estimat Mossèn,

De tots els regals que em va fer el pare, l'Alfonso Comín, al llarg de la vida, haver-te triat a tu com a padrí va ser els millor de tots. El móssen (amb accent a la O), com et diem a casa. Només tu i jo sabem quant ens hem arribat a estimar tu i jo. I com d'important has estat per a la mare i per a tots els meus germans.

Tu has estat, des que jo era ben petit, el màstil on sempre he pogut sostenir-me. Els pares van posar en mi la llavor de l'amor a Déu, però tu has estat el jardiner de la meva fe. Tu vas cuidar-la i cultivar-la, per tal que aquesta fràgil confiança fos capaç de resistir les vicissituds de la vida. Tu, més que cap altre, m'has fet entendre la manera com Déu estima, alhora forta i humil.

Com em va dir el Pasqual Maragall en una ocasió, parlant de tu, no fa gaires anys: "Es pot tenir més fe en Déu que en Rovira? Impossibile! Tanta com ell potser sí, però més que ell és impossible." I després va afegir: "Qui és el 'tio' més intel·ligent que tu i jo hem conegut mai? El Rovira!"

En totes les cruïlles de la vida, tu has estat el meu far; tant en les agitades tribulacions

de l'adolescència com en les decisions no sempre fàcils de l'edat adulta. Gràcies a tu vaig saber que els dictats del cor eren tan o més importants que els dictats del catecisme.

Tu em vas ajudar a endreçar una triple passió de difícil endreça: la música, el pensament i el compromís polític. Una triple passió que tu, a la teva manera i en proporcions diferents, també comparties. Has estat sempre sempre al costat, també ara en aquests mesos d'exili. De fet, fins al darrer moment.

Totes les paraules sobran quan et recordi. Però el meu silenci, en veritat, serà sempre una pura expressió d'agraïment, conscient d'haver estat immensament afortunat per haver-te tingut de padrí i d'amic.

Mossèn, segueix-nos estimant des del cel, igual com ho vas fer des de la terra. Nosaltres et seguirem necessitant, i et seguirem estimant com ho hem fet sempre. I que Déu et beneeixi amb la seva màxima benedicció, ara que ja el pots veure cara a cara.

ANTONI COMÍN I OLIVERES | [LLEGIR AL WEB](#)

Els deixebles acomiaden mossèn Rovira

Dilluns 18 de juny al matí la parròquia de Sant Raimon de Penyafort de Barcelona s'ha omplert per acomiadar mossèn Josep Maria Rovira Belloso. El funeral ha estat un comiat dels centenars de deixebles que deixa mossèn Rovira i que han omplert l'església de gom a gom. El cardenal Lluís Martínez Sistach i els bisbes Francesc Pardo i Sergi Gordo han estat els celebrants principals acompanyats per uns noranta capellans amics i, molts d'ells, alumnes de mossèn Rovira. Un profund silenci ha acollit l'inici de la celebració. Com és habitual, dos capellans han dipositat sobre el fèretre una estola morada i l'Evangelí.

JORDI LLISTERRI -CR | [LLEGIR-NE](#) (+)

Mapa de les editorials catalanes fundades per congregacions i ordes religiosos

“Un treball productiu, responsable, de col·laboració, amb utilitat social”. Aquest és el concepte de treball dels benedictins, tal com ho recull el pròleg a l'edició de la Regla Sant Benet de 1966. Una definició que ha servit també per situar l'editorial en exercici més antiga del món. L'Abadia de Montserrat és un cas especial al nostre país, però no és un cas aïllat. En aquest article recollim cinc editorials que operen a Catalunya i que són propietat d'una congregació o d'orde religiós. Totes tenen en comú l'aposta per la cultura i la normalització lingüística.

LAURA MOR -CR | [LLEGIR-NE](#) (+)

La violència, component de la condició humana?

Violència. Força o energia desplegada impetuosament; abús de força. Aquesta és la definició que fa el Diccionari de la Llengua Catalana del terme violència. Ara un llibre, editat per Claret i sorgit a partir d'un dels seminaris de reflexió de la Facultat de Teologia de Catalunya, convida a aprofundir en la dimensió de la violència com a component de la condició humana i social. La Facultat de Teologia de Catalunya, integrada en l'Ateneu Universitari Sant Pacià, des de fa alguns cursos compta amb grups de reflexió diversos, entre ells el grup que s'anomena ‘Teologia, literatura i Arts’.

GLÒRIA BARRETE -CR | [LLEGIR-NE](#) (+)

Una Exhortació del papa Francesc per regalar i per llegir

Gaudete et exsultate, l'Exhortació del Papa sobre la santedat, és un llibre per regalar i per llegir. Un text del papa Francesc a l'abast de tothom. Així ho van compartir aquest dilluns l'arquebisbe Joan-Enric Vives i els quatre testimonis que van parlar dels continguts i les interpel·lacions d'aquest document en un acte a la Llibreria Claret de Barcelona organitzat per la Fundació Claret i la Unió de Religiosos de Catalunya. L'Exhortació està disponible en català i en castellà editada per l'Editorial Claret dins de la col·lecció Documents del Magisteri.

CLARETIANS | [LLEGIR-NE](#) (+)

Els caputxins expliquen la presència a Arenys amb un documental

“Millor fer un documental que un llibre”. Aquesta és la idea que van tenir el caputxins per celebrar els 400 anys de presència a Arenys de Mar. I no cal parlar només de la història si el més important és el que aporten avui els frares a la vida del poble. Així neix el documental ‘Caputxins d’Arenys, 400 anys’ que es va estrenar la setmana passada amb una projecció al mateix convent. Les properes setmanes es presentarà en els diversos espais de Catalunya amb presència caputxina.

REDACCIÓ CR | [LLEGIR-NE](#) (+)

Les famílies de l'escola cristiana, implicades a fer créixer l'escola catalana

En acabar el curs, la Confederació Cristiana d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (CCAPAC) ha fet arribar aquesta Carta Oberta les famílies El text reclama el reconeixement de l'aportació de fa l'escola cristiana al sistema educatiu del país i reitera la crítica als tòpics que envoltaven aquesta opció educativa del pares.

REDACCIÓ CR | [LLEGIR-NE](#) (+)

Francesc Torralba: “Molt sovint, els mateixos creients hem propiciat l'ateisme”

Dss, 23/06/2018 | Ara Andorra

Les flors de Joan XXIII, per Míriam Díez

Dg, 24/06/2018 | El Nacional

Trobada de gairebé una hora entre Macron i el Papa: migrants, Europa i medi ambient

Dm, 26/06/2018 | Vatican Insider

Japó; el nou cardenal que descendeix dels “cristians ocults”

Dj, 28/06/2018 | Vatican Insider

F. Xammar, l'home perifèric, per Josep Lluís Carod-Rovira

Dg, 24/06/2018 | El Punt Avui

“Donar una ànima a la globalització amb l'educació, per evitar abusos de poder”

Dll, 25/06/2018 | Vatican Insider

National Geographic dedicarà un documental a la construcció de la Sagrada Família

Dc, 27/06/2018 | Ara

El Girona i els Maristes signen l'acord per a la residència de joves futbolistes

Dj, 28/06/2018 | Diari de Girona

Dissabte 30 juny

- **Centenari de "Mossèn Biscúter"**. De 11 a 21h. Cementiri Vell i altres indrets. Mataró.
- **Visita guiada a l'església de Sant Miquel de Batea**. 12h. Organitza: Catalonia Sacra.
- **25 anys de l'Escola de Teologia del Maresme**. De 12 a 16h. Basílica de Santa Maria de Mataró.
- **Concert Voces de Aloha**. A les 16:30. Reial Monestir de Santa Maria de Poblet. Vimbodí.
- **Conferència Festa de Sant Pau i Animació Bíblica**. 18h. Llibreria Paulinas. Barcelona. Organitza: Escola d'Animació Bíblica de Barcelona.
- **Vespres al Monestir de Sant Daniel**. De 18 a 19:45h. Església del Monestir de Sant Daniel. Girona.

- **Concert 'Anòxia' del cantautor Jordi Montañez**. 19h. Monestir de les Avellanets. Os de Balaguer.
- **Concert pels refugiats**. 20:30h. Església de Santa Anna. Mataró.
- **Concert Monteverdi, Taltabull, Brahms**. De 21 a 22h. Santuari de la Salut (Viladordis). Manresa.

Diumenge 1 juliol

- **Vuit dies d'Exercicis**, amb Oriol Tuñí sj. Fins dimarts dia 10 de juliol. Cova de Sant Ignasi. Manresa.
- **Mes d'Exercicis**, amb Francesc Riera sj. Fins dilluns 30 de juliol. Cova de Sant Ignasi. Manresa.
- **Concert "Credo missa en si menor" de Bach**. 19h. Parròquia de Sant Miquel del Sants. Barcelona.

Dilluns 2 juliol

- **Curs Raimon Panikkar** al Diàleg Interreligiós Monàstic amb Ignasi Boada, Jordi Pigem, Francesc-Xavier marín, Francesc Torradeflot, Ignasi Moret. Fins divendres 6 de juliol. Monestir de Montserrat.
- **Exercicis espirituals**. Fins dissabte 7 de juliol. Col·legi Claver - Raimat. Lleida.
- **Colònies Aventura't 2008 a Santa Margarida de Montbui**. Fins diumenge 8 de juliol. Casa de Colònies La Censada. Santa Margarida de Montbui. Organitza: Delegació de Joves del Bisbat de Vic.
- **Curs Monges: cultura i llibertat**. Fins divendres 6 de juliol. De 16:30 a 19:30. Facultat de Filosofia de Catalunya (URL). Barcelona.

Dimarts 3 juliol

- **Curs Festa, joia i cançó en la Literatura Infantil i Juvenil**. Fins dijous 5 de juliol. Monestir de Montserrat. Organitza: Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), Fundació Abadia de Montserrat 2025.

Dijous 5 juliol

- **Jornades Interdiocesanes de Catequesi**. Fins divendres 6 de juliol. De 10:30 a 18h. Seminari Conciliar de Barcelona. Organitza: SIC.
- **Presentació del llibre 'El Col·legi-Escolania de Pompeia'**. 20h. Caputxins de Pompeia.
- **Concert Mare nostra**. 21h. Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. Barcelona.

Arrels Sant Ignasi
@arrels_ignasi

Avui, han visitat les instal·lacions de l'entitat 15 educadors/res de @jesuitesedu del col·legi Claver! Gràcies per estar compromesos amb la nostra entitat. #gràciessempre

5:51 - 27 de juny de 2018

Silvia Coppulo, periodista
@SilviaCoppulo

Què opina el #CardenalOmella sobre la llibertat de La Manada? "Estic consternat", diu a @SilviaCoppulo a @eldivanOficial de @CatalunyaRadio aquest dissabte, 30 de juny, a la una del migdia

9:38 - 27 de juny de 2018

La Sagrada Família
@sagradafamilia

Comencem a formigonar el diafragma de la torre de Jesucrist, la més alta de la Sagrada Família! Ja queda menys per començar a posar els panells! #enconstruccioSF #capal2026

11:58 - 27 de juny de 2018

Libreria Claret
@LibreriaClaret

En aquests moments es presenta a la Sala Gaudí de la Pedrera el llibre "L'ull de la violència", escrit pels membres del Grup de reflexió «Teologia, literatura i arts» de la Facultat de Teologia de Catalunya.

10:52 - 27 de juny de 2018

Museu de Montserrat
@MusculMontserr

El 30 de juny fa 3 anys de la inauguració de l'Espai d'Art #SeanScully, recuperació de l'església romànica de #SantaCecília de #Montserrat, transformada en centre d'art contemporani. Us encoratgem a visitar Santa Cecília, si encara no ho heu fet! santaceciliamontserrat.com

0:04 - 28 de juny de 2018

Bisbat de Girona
@bisbatgirona

Processó de les Torxes, aquesta nit, al Santuari de #Lourdes. #FeuTotElQueEiUsDigui #Lourdes18

13:02 - 27 de juny de 2018

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

Cerquem ser generadors d'experiències perquè per mitjà dels moments emocionants es construeix la biografia particular #biofedacs avuidema.blogspot.com/2016/10/biofed...

0:27 - 27 de juny de 2018

Papa Francesc
@PapaFrancesc

.@Pontifex: "Estem cridats a custodiar els ancians, els malalts, els nens que han de néixer: la vida ha de ser sempre tutelada i estimada, des de la concepció fins al seu ocàs natural"

10:50 - 27 de juny de 2018

Resum en paper de la setmana. Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de l'Associació Cercle d'Estudis Conciliars

Director: Jordi Llisterra i Boix.

Junta directiva: Eduard Ibañez, Carles Armengol, Manel Manonelles.

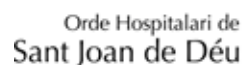
Redacció: Joan B. Galí, Laura Mor Iriarte i Glòria Barrete Vélez.

Consell de Redacció: Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Alba Sabaté.

Adreça: Carrer dels Lledó 11, 08002 de Barcelona.

Telèfon: 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

